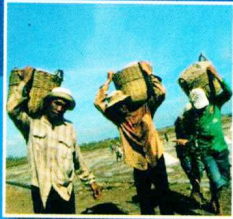

CK.0000060227

GS.TS. VŨ DŨNG
(Chủ biên)

THÍCH ỨNG XÃ HỘI CỦA CÁC NHÓM XÃ HỘI YẾU THỂ Ở NƯỚC TA HIỆN NAY

QUỸ PHÁT TRIỂN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA
VIỆN TÂM LÝ HỌC

YÊN
ỆU

7

Nhà xuất bản Từ điển Bách khoa

**THÍCH ỨNG XÃ HỘI
CỦA CÁC NHÓM XÃ HỘI YẾU THỂ
Ở NƯỚC TA HIỆN NAY**

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN
QUỸ PHÁT TRIỂN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA
ĐÃ TÀI TRỢ ĐỀ TÀI ĐƯỢC THỰC HIỆN

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Thích ứng xã hội của các nhóm xã hội yếu thế ở nước ta hiện nay / Vũ Dũng (ch.b.), Tô Thúy Hạnh, Lê Minh Thiện... - H. : Từ điển Bách khoa, 2012. - 370tr. : minh họa ; 21cm

ĐTTS ghi: Quỹ Phát triển Khoa học và Công nghệ Quốc gia; Viện Tâm lý học. - Thư mục: tr. 331-338. - Phụ lục: tr. 339-370

1. Tâm lí xã hội 2. Nhóm xã hội yếu thế 3. Thích ứng xã hội
4. Việt Nam
305.509597 - dc14

TBB0081p-CIP

QUỸ PHÁT TRIỂN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIẢ
VIỆN TÂM LÝ HỌC

GS.TS. VŨ DŨNG
(Chủ biên)

**THÍCH ỨNG XÃ HỘI
CỦA CÁC NHÓM XÃ HỘI YẾU THỂ
Ở NƯỚC TA HIỆN NAY**

NHÀ XUẤT BẢN TỬ ĐIỂN BÁCH KHOA

NHỮNG NGƯỜI THAM GIA ĐIỀU TRA,
XỬ LÝ SỐ LIỆU CỦA ĐỀ TÀI

1. ThS. Tô Thuý Hạnh
2. Lê Minh Thiện
3. Đỗ Duy Hưng
4. Ngô Hồng Nhung
5. Phạm Thị Phương Cúc

MỤC LỤC

	Trang
Lời nói đầu	9
Mở đầu	13
I. Tổng quan tình hình nghiên cứu	13
II. Phương pháp nghiên cứu vấn đề	52

Chương 1

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN CƠ BẢN VỀ THÍCH ỨNG XÃ HỘI CỦA CÁC NHÓM YẾU THỂ	57
I. Một số khái niệm cơ bản	57
1. Khái niệm thích ứng	57
2. Khái niệm thích ứng xã hội của các nhóm yếu thế	58
3. Các khái niệm liên quan	59
II. Lý luận về thích ứng xã hội của các nhóm xã hội yếu thế	62
1. Thích ứng về mặt nhận thức	63
2. Thích ứng về mặt hành vi	64
III. Những công ước quốc tế và các chủ trương, chính sách của Đảng và nhà nước về các nhóm xã hội yếu thế	65
1. Một số công ước quốc tế về các nhóm xã hội yếu thế	65
2. Một số chính sách của Đảng và Nhà nước về các nhóm xã hội yếu thế	93
IV. Một số đặc điểm nhân khẩu, kinh tế và xã hội của các nhóm xã hội yếu thế (trong mẫu khảo sát của đề tài)	120

GS.TS. Vũ Dũng (chủ biên)

1. Người cao tuổi Việt Nam	120
2. Người khuyết tật Việt Nam	123
3. Trẻ em Việt Nam	125
V. Kết luận Chương 1	129

Chương 2

**THỰC TRẠNG THÍCH ỨNG XÃ HỘI CỦA NHÓM
NGƯỜI CAO TUỔI, NGƯỜI MẮC BỆNH HIỂM NGHÈO
VÀ NGƯỜI TÀN TẬT** 133

I. Thích ứng về mặt nhận thức của các nhóm yếu thế	133
II. Thích ứng về mặt hành vi của các nhóm yếu thế	142
1. Thích ứng của các nhóm yếu thế qua thay đổi hoạt động sản xuất kinh doanh	143
2. Thích ứng của các nhóm yếu thế qua thay đổi việc làm và nghề nghiệp	150
3. Thích ứng của các nhóm yếu thế qua thay đổi thu nhập và mức sống	159
4. Thích ứng của các nhóm yếu thế qua tham gia các hoạt động văn hoá thể thao	167
5. Thích ứng của các nhóm yếu thế qua thay đổi nhu cầu sống	173
6. Thích ứng của các nhóm yếu thế với sự thay đổi các quan hệ xã hội ở khu dân cư	185
7. Thích ứng của các nhóm yếu thế với sự thay đổi phong tục tập quán	191
III. Thực trạng thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước đối với các nhóm yếu thế	195
1. Các nhóm yếu thế hiểu biết về các chủ trương, chính sách hỗ trợ cho họ	195

2. Thực trạng thực hiện các chính sách hỗ trợ các nhóm yếu thế	201
IV. Kết luận Chương 2	205

Chương 3

THỰC TRẠNG THÍCH ỨNG XÃ HỘI CỦA NHÓM TRẺ EM LANG THANG CƠ NHỜ	209
I. Một số khó khăn của trẻ em lang thang cơ nhỡ	210
II. Thích ứng của trẻ em yếu thế về mặt nhận thức	235
1. Suy nghĩ của các em về cuộc sống hiện tại và cách thức giải quyết	235
2. Suy nghĩ của các em về cuộc sống tương lai và cách thức giải quyết	245
III. Thích ứng của trẻ em lang thang cơ nhỡ về hành vi	255
1. Thích ứng của các em với sự thiếu thốn tình cảm	256
2. Thích ứng của các em qua hoạt động học tập	267
3. Thích ứng của các em qua các hoạt động kiếm sống	273
IV. Kết luận Chương 3	285

Chương 4

CÁC GIẢI PHÁP CƠ BẢN NHẪM GIÚP ĐỠ CÁC NHÓM XÃ HỘI YẾU THẾ Ở NƯỚC TA HIỆN NAY	290
I. Một số khó khăn trong việc thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước đối với các nhóm yếu thế	290
1. Những khó khăn thuộc về bản thân các nhóm yếu thế	291
2. Khó khăn thuộc về chế độ, chính sách và khâu tổ chức thực hiện	294

GS.TS. Vũ Dũng (chủ biên)

II. Những nguyện vọng, mong muốn và kiến nghị của các nhóm yếu thế, cán bộ quản lý địa phương	298
1. Nguyện vọng của nhóm người cao tuổi, mắc bệnh hiểm nghèo và tàn tật	298
2. Nguyện vọng của trẻ em lang thang cơ nhỡ	302
3. Kiến nghị của các cán bộ quản lý địa phương	308
III. Các giải pháp cơ bản giúp đỡ các nhóm yếu thế ở nước ta hiện nay	310
1. Quan điểm giúp đỡ các nhóm yếu thế	310
2. Các giải pháp cơ bản	312
Kết Luận	322
Tài liệu tham khảo	331
Phụ lục	339

LỜI NÓI ĐẦU

Các nhóm xã hội yếu thế là những nhóm xã hội đặc biệt, họ luôn luôn cần sự quan tâm, giúp đỡ của xã hội. Họ là những người gặp nhiều khó khăn trong cuộc sống sinh hoạt và hoạt động xã hội. Bởi vì đó là những người chưa đủ kinh nghiệm sống, đủ yêu cầu về thể lực (nhóm trẻ em), là những người gặp khó khăn về sức khoẻ do tuổi tác, bệnh tật (nhóm người già, người mắc bệnh hiểm nghèo), gặp khó khăn trong sinh hoạt do khiếm khuyết về cơ thể (nhóm người tàn tật)...

Các nhóm xã hội yếu thế có nhiều bất cập, thách thức trong sự thích ứng với cuộc sống do khó khăn về kinh nghiệm sống, về sức khoẻ và khả năng thu nhập. Trong khi đó, sự thích ứng xã hội là một trong những điều kiện quan trọng hàng đầu giúp con người sống và tồn tại. Vì sự thích ứng là điều kiện giúp con người vượt qua những trở ngại, khó khăn, hoà nhập và tồn tại một cách hiệu quả với môi trường sống. Trong bối cảnh chúng ta đang chuyển từ nền kinh tế tiểu nông, từ cơ chế tập trung bao cấp sang cơ chế thị trường với sự cạnh tranh gay gắt, một bối cảnh xã hội luôn đòi hỏi mỗi người phải